

ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРИКЛАДНОГО НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ «МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»

Наукова доповідь на засіданні вченої ради Інституту професійної освіти
НАПН України, 18 березня 2024 р.

<https://doi.org/10.37472/v.naes.2024.6144>

ЛУЗАН

Петро Григорович

доктор педагогічних наук,
професор, головний науковий
співробітник лабораторії
науково-методичного супрово-
ду підготовки фахівців у коле-
джах і технікумах Інституту
професійної освіти
Національної академії педаго-
гічних наук України,
м. Київ, Україна

Анотація. У статті висвітлено основні результати впровадження результатів прикладного наукового дослідження «Методичні засади оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти». З'ясовано, що оцінювання — процес встановлення рівня навчальних досягнень студентів в оволодінні змістом навчальної дисципліни (теми, модуля та ін.) відповідно до вимог чинних освітньо-професійних програм чи освітніх стандартів.

Визначено, що метою впровадження результатів прикладного наукового дослідження є оприлюднення, розповсюдження й моніторинг ефективності використання комплексу навчально-методичного забезпечення оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти.

Представлено основні результати оприлюднення, які опубліковані в методичному посібнику, практичному посібнику, методичних рекомендаціях і бібліографічному покажчику, а також у 164 наукових працях.

Схарактеризовано науково-практичні заходи, у яких брали участь співробітники лабораторії науково-методичного супроводу підготовки фахівців у коледжах і технікумах з метою популяризації і широкого впровадження результатів наукового дослідження.

Доведено, що аналіз змісту довідок про впровадження розробленого комплексу навчально-методичного забезпечення оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти та виступів педагогів-практиків на масових заходах різних рівнів свідчать про всеукраїнський рівень впровадження, та його педагогічну й соціальну ефективність.

Спрогнозовано соціальний ефект від впровадження результатів наукового дослідження.

Ключові слова: оцінювання; якість підготовки фахівців; фахові коледжі; фахова передвища освіта; оприлюднення; розповсюдження; моніторинг; комплекс навчально-методичного забезпечення.

Нині стратегія якісної підготовки фахівців визначається як провідний напрям удосконалення освітнього процесу на всіх рівнях професійної освіти (на рівні закладу професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої та вищої). Це пов'язано зі зростаючими вимогами суспільства до якості підготовки випускників закладів освіти, зокрема фахової передвищої. Від самого початку своєї роботи у професійній сфері вони повинні бути здатними ефективно і нестандартно вирішувати соціальні та виробничі проблеми, демонструвати навички самоосвіти та безперервно набувати інноваційних навичок професійної діяльності.

Одноставною думкою вітчизняних та зарубіжних науковців і практиків є те, що вирішення проблеми забезпечення якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти безпосередньо залежить від об'єктивного та достовірного оцінювання результатів навчання студентів, забезпечення доцільності використання форм, методів, засобів і освітніх технологій відповідно до вимог особистісно-орієнтованої компетентнісної концепції. Показником ефективності освітнього процесу, який прийнято називати якістю професійної підготовки, є відповідність отриманих результатів навчання тим еталонним, які закладають вимоги законодавства, професійні і освітні стандарти.

Важко не погодитися з думкою науковців про те, що педагогічне оцінювання має використовуватися з різною метою: для визначення рівня навчальних досягнень студентів; для підтвердження ефективності методів і форм організації навчального процесу; для оцінювання ефективності діяльності закладу освіти; для визначення ефективних методів навчання, дидактичних прийомів тощо. У наявному дослідженні ми зосереджувалися на оцінюванні «з метою розвитку, вдосконалення та покращення компетентнісних результатів студентів, тобто результатів їхньої професійної підготовки». Іншими словами, оцінювання — це процес визначення рівня навчальних досягнень студента, який опанував зміст навчальної дисципліни (модуля, теми тощо) згідно з вимогами освітньо-професійних програм та освітніх стандартів. Основними складниками оцінювання є виявлення фактичного рівня знань, порівняння виявленого рівня з еталонними та оформлення результату вивчення студентом навчальної дисципліни (модуля, теми тощо) у вигляді оцінки.

Оприлюднення результатів оцінювання (системного, заздалегідь спланованого, об'єктивного) компетентнісних досягнень студентів серед педагогічної громадськості, керівників закладу, здобувачів фахової передвищої освіти є одним зі шляхів істотного підвищення якості підготовки випускників фахових коледжів.

Дослідження «Методичні засади оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти» виконувалося в Інституті професійної освіти Національної академії педагогічних наук (ІПО НАПН) України лабораторією у 2020-2022 рр.

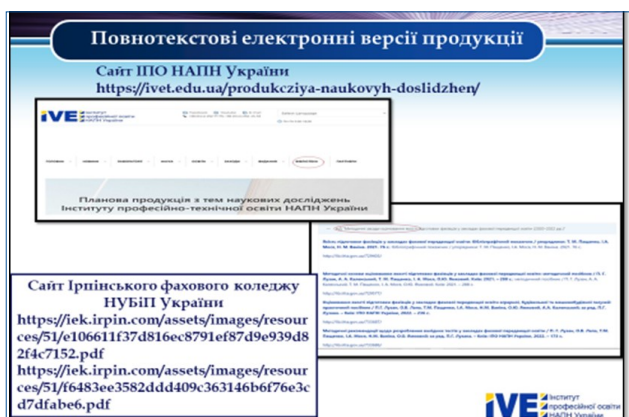
Метою впровадження результатів прикладного наукового дослідження є оприлюднення, розповсюдження й моніторинг ефективності використання комплексу навчально-методичного забезпечення оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти.

Оприлюднення. Комплекс навчально-методичного забезпечення оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти формувався на основі розроблення принципів і педагогічних умов оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти, методичної системи оцінювання якості підготовки фахівців у коледжах і методики оцінювання компетентностей/освітніх результатів. Ці наукові результати пройшли необхідне рецензування, перевірку на відповідність принципам академічної доброчесності й опубліковані в: методичному посібнику (Лузан та ін., 2021), практичному посібнику (Лузан та ін., 2022а), методичних рекомендаціях (Лузан та ін., 2022b) і бібліографічному покажчику (Пашенко, Мося, & Ваніна, 2021).

Всі книги анонсовано на офіційних сайтах Національної академії педагогічних наук України, Інституту професійної освіти НАПН та його партнерів:

- Ірпінський фаховий коледж НУБіП України,
- Національний університет біоресурсів і природокористування України,
- ВСП «Рівненський технічний фаховий коледж НУВГП»,
- Партнерський простір 015,
- ВСП «Київський коледж комп'ютерних технологій та економіки Національного авіаційного університету»,
- ВСП «Новоушицький фаховий коледж Закладу вищої освіти «Подільський державний університет»»,
- Бережанський фаховий коледж НУБіП України,

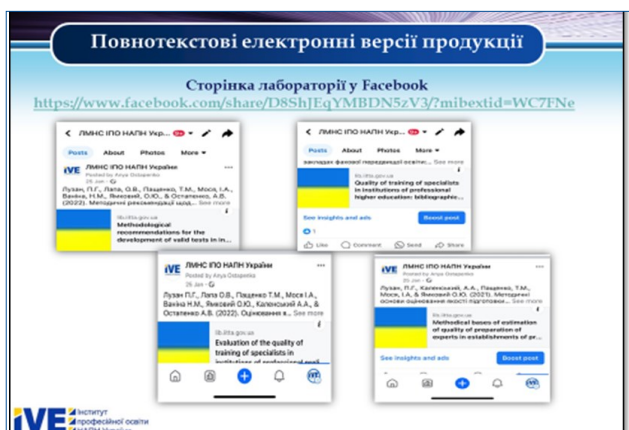

• ВСП «Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування Національного авіаційного університету»,

• ВСП «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету»,

а також на сторінці лабораторії у Facebook.

Інформація про отримані наукові результати та оприлюднені видання висвітлена на YouTube-каналі Інституту професійної освіти НАПН України. Метадані виданої продукції представлені в електронній бібліотеці ІПО НАПН України. Повнотекстові видання завантажено в Електронну бібліотеку НАПН України.

За темою наукового дослідження всього опубліковано 164 наукові праці, зокрема: 49 статей (з них 7 статей, що індексуються у наукометричних базах Scopus/WoS; 32 — у вітчизняних фахових виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз; 10 статей — у міжнародних наукових виданнях); 115 тез у збірниках матеріалів конференцій. Ці публікації сприяли введенню в науковий обіг понять, що були уточнені у ході виконання наукового дослідження, а саме: «оцінювання якості підготовки фахівців у коледжі» (процес встановлення рівнів навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти в опануванні

змістом навчальної дисципліни (теми, модуля та ін.) відповідно до вимог чинних освітньо-професійних програм) та «готовність педагогічного працівника до оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти» (інтегративна, складно структурована властивість особистості, що виявляється в діагностичній діяльності, поведінці та вчинках педагогічного працівника і зумовлює його здатність об'єктивно оцінювати компетентнісні досягнення студентів за рахунок збалансованого поєднання знань та умінь застосовувати валідні методи, інструменти, технології вимірювання результатів навчання на тлі розвинутої морально-ціннісної спрямованості на забезпечення якості освітнього процесу в закладі фахової передвищої освіти).

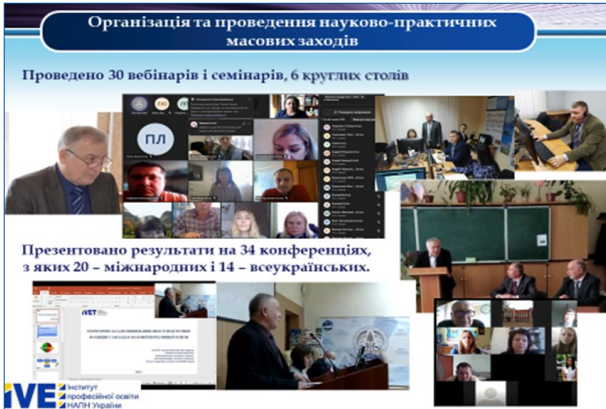
Практичний посібник «Оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти аграрної, будівельної та машинобудівної галузей» (Лузан та ін., 2022а) було номіновано на конкурс НАПН України за номінацією «кращий навчальний посібник для використання в освітній та інших видах соціальної практики» у 2023 році.

Поширення. Загальна кількість об'єктів упровадження результатів наукового дослідження — 20, серед яких: 18 закладів освіти (1 заклад П (ПТ)О; 15 закладів фахової передвищої освіти; 2 заклади вищої освіти); 1 підвідомча установа

НАПН України; 1 НМЦ Вищої та фахової передвищої освіти.

Отримані наукові результати обговорювалися на 81 масовому науково-практичному заході (34 конференції, з яких 20 — міжнародних і 14 — всеукраїнських; 30 вебінарів і семінарів; 6 круглих столів; 11 інших заходів), що сприяло їх поширенню й популяризації серед наукової, науково-педагогічної і педагогічної громадськості України та в міжнародному освітньому просторі.

Інформацію про проведені заходи поширено через офіційні сайти Інституту професійної освіти НАПН України і його партнерів. Протягом 2022-2023 рр. було опубліковано 15 інформаційних та інформаційно-аналітичних матеріалів:

1. Інформація про участь співробітників лабораторії у *круглому столі «Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у наукових установах: здобутки, сучасні практики і перспективи»* (23 лютого 2023 р.).

2. Інформація про участь співробітників лабораторії у засіданні *науково-методичного семінару «Роздуми про педагогічну майстерність»* у рамках співпраці Інституту професійної освіти НАПН України з Миколаївським національним аграрним університетом (01 березня 2023 р.).

3. Інформація про проведення лабораторією *Всеукраїнського науково-практичного вебінару «Компетентнісний підхід у фаховій передвищій освіті: теорія і методика»* у межах XVII Всеукраїнської науково-практичної (звітної) конференції Інституту професійної освіти НАПН України (27 березня 2023 р.).

4. Інформація про захист молодшим науковим співробітником лабораторії Романом Олександровичем Курком дисертації *«Теоретичні і методичні основи розвитку правової компетентності педагогічних працівників економічних коледжів»* на здобуття наукового ступеня доктора

педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 — теорія і методика професійної освіти.

5. Інформація про проведення лабораторією *Всеукраїнського науково-практичного вебінару «Інноваційні технології розвитку професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів в умовах пандемії, воєнного та повоєнного часу»* (28 квітня 2023 р.).

6. Інформація *про нагородження Лузана Петра Григоровича*, головного наукового співробітника лабораторії, Міністерством освіти і науки України нагрудним знаком «Василь Сухомлинський» (23 травня 2023 р.).

7. Інформація про участь співробітників лабораторії в Міжнародній конференції з проектування, моделювання та виробництва (*Design, Simulation, Manufacturing: the Innovation Exchange, DSMIE-2023*) (8 червня 2023 р.).

8. Інформація *про участь співробітників лабораторії в атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»* (30 червня 2023 р.).

9. Інформація про участь співробітників лабораторії у засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.458.01 в Інституті професійної освіти Національної академії педагогічних наук України щодо захисту докторської дисертації на тему *«Теоретичні і методичні основи формування культури безпеки професійної діяльності у майбутніх інженерів з охорони праці»* зі спеціальності 13.00.04 — теорія і методика професійної освіти Абільтаровою Ельвізою Нуріївною (28 червня 2023 р.).

10. Інформація про участь співробітників лабораторії у *V Міжнародній науково-практичній конференції Grabchenko's International Conference on Advanced Manufacturing Processes (Interpartner-2023)* (8 вересня 2023 р.).

11. Інформація про *засідання лабораторії* (24 серпня та 25 вересня 2023 р.).

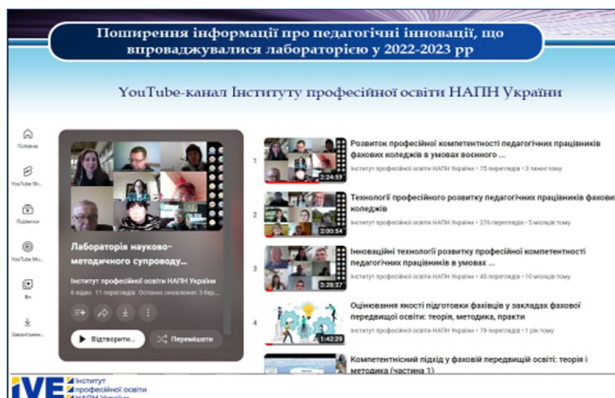
12. Інформація про участь співробітників лабораторії у *IV Всеукраїнській науково-практичній конференції «Фахова передвища і професійна освіта: теорія, методика і практика»* у рамках співпраці Інституту професійної освіти НАПН України з Науково-методичним центром вищої та фахової передвищої освіти науковці Інституту взяли участь (10 жовтня 2023 р.).

13. Інформація про проведення лабораторією *Всеукраїнського науково-практичного вебінару «Технології професійного розвитку педагогічних працівників фахових коледжів»* в рамках XV Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті» (26 жовтня 2023 р.).

14. Інформація про участь співробітників лабораторії у *виїзному засіданні проректорів з міжнародної діяльності українських університетів, організованій Університетом імені Адама Міцкевича (Adam Mickiewicz University) у м. Познань (Польща) (23-24 листопада 2023 р.)*.

15. Інформація про участь співробітників лабораторії у щорічному *науково-практичному он-лайн-семінарі «Модернізація освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти в контексті глобальних і національних викликів»* (30 листопада 2023 р.).

Поширенню розроблених педагогічних інновацій сприяв YouTube-канал Інституту професійної освіти НАПН України, де завантажено 464

відеоматеріали (з яких 7 висвітлюють наукові результати лабораторії науково-методичного супроводу підготовки фахівців у коледжах за звітний період). У 2023 р. число підписників на канал інституту зросло до 703 осіб. Річна тривалість сеансів перегляду становить 303 години, кількість переглядів — 7200 (на 19 більше порівняно з 2022 р.), число показів — 139 478. За весь час існування каналу зафіксовано 48 783 переглядів, загальна тривалість яких — 2752 години.

Поширенню інформації про отримані наукові результати сприяють вебресурси Інституту професійної освіти НАПН України, а саме:

- вебплатформа «Педагог-новатор» (передбачено зворотній зв'язок із закладами освіти);
- вебплатформа «Партнерський простір 015» (zareestrovano 532 користувачі, 412 закладів П(П)О; створено 383 записи; здійснено 108 запитів на практику і 406 — на співпрацю; проведено 42 заходи; відкрито форум);
- електронний ресурс «Підготовка педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти до застосування цифрових технологій у воєнний та повоєнний час» (2022) (8911 відвідувань; 768 тестувань).

Важливим напрямом поширення інформації про педагогічні інновації, що впроваджувалися лабораторією у 2022-2023 рр. є партнерська взаємодія з громадськими організаціями/асоціаціями, з якими було проведено 5 спільних заходів (Міжнародна асоціація «International Association for Technological Development and Innovations» (IATDI) — 2; Рада проректорів з міжнародної співпраці закладів вищої освіти України — 2; «NeuroAcademy Israel» — 1).

Використання інформації про отримані наукові результати у міжнародному науковому просторі реалізовувалося також у процесі реалізації виконавцями наукового дослідження Стратегії інтернаціоналізації Національної академії педагогічних наук України на 2021-2025 роки. Професори П.Г. Лузан та О.А. Тітова є членами міжнародної асоціації International Association for Technological Development and Innovations (IATDI), в рамках якої здійснюється наукове співробітництво, участь у конференціях, публікація статей у виданнях Lecture Notes in Mechanical Engineering (Springer). Завідувач лабораторії науково-методичного супроводу підготовки фахівців у коледжах ІПО НАПН України О.А. Тітова є також

членом Ради проректорів з міжнародної співпраці закладів вищої освіти України. Відповідно до плану роботи Ради вона брала участь у виїзному засіданні проректорів з міжнародної діяльності українських університетів (листопад 2023 р., м. Познань (Польща), організованому Університетом імені Адама Міцкевича (Adam Mickiewicz University), з метою сприяння обміну знаннями, розвитку співробітництва та посилення зусиль українських науковців, викладачів та здобувачів освіти у сфері інтернаціоналізації наукової й освітньої діяльності.

За період впровадження результатів наукового дослідження у 2022-2023 рр. опубліковано 4 статті у зарубіжних виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus і Web of Science Core Collection (Titova, et al., 2023a; Titova, et al., 2023b; Zaitseva, et al., 2023; Titova, et al., 2024).

Підготовлено 4 статті з дослідження світових тенденцій розвитку освіти, педагогічної наук та оцінювання рівня розвитку освіти в зарубіжних країнах (Тітова, 2023a; Тітова, 2023b; Тітова, 2023c; Остапенко, 2023).

Моніторинг ефективності використання.

Цільовими групами користувачів результатів наукових досліджень є педагогічні працівники закладів фахової передвищої освіти, працівники науково (навчально)-методичних центрів (кабінетів) професійно-технічної освіти, науково-методичного центру фахової передвищої і вищої освіти, науково-педагогічні працівники, науковці та ін.

Упровадження результатів наукових досліджень підтверджується 13 довідками (табл.1) та 10 рецензіями (табл.2) від експериментальних закладів освіти та інших партнерських об'єктів:

Таблиця 1

Перелік довідок про впровадження результатів наукового дослідження

№	2022	2023
1	ВСП «Фаховий коледж інформаційних технологій та землевпорядкування Національного авіаційного університету» (до об'єднання)	ВСП «Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування Національного авіаційного університету» (після об'єднання)
2	Комунальний заклад Київської обласної ради «Ржищівський гуманітарний коледж»	
3	ВСП «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка»	
4	ВСП «Класичний фаховий коледж Сумського державного університету»	
5	ВСП «Київський транспортно-економічний фаховий коледж Національного транспортного університету»	
6	Фаховий коледж «Освіта» Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»	
7	ВСП «Орхівський фаховий коледж Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного	
8	ВСП «Бурштинський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету»	
9	Київський професійний коледж автотранспортних технологій	
10	—	ВСП «Слов'янський фаховий коледж Національного авіаційного університету»
11	—	ВСП «Калуський фаховий коледж економіки, права та інформаційних технологій Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу»
12	—	ВСП «Бердянський фаховий коледж Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного
13	—	ВСП «Київський фаховий коледж комп'ютерних технологій та економіки Національного авіаційного університету»

Таблиця 2

Рецензії на виробничо-практичні і довідкові видання за темою дослідження

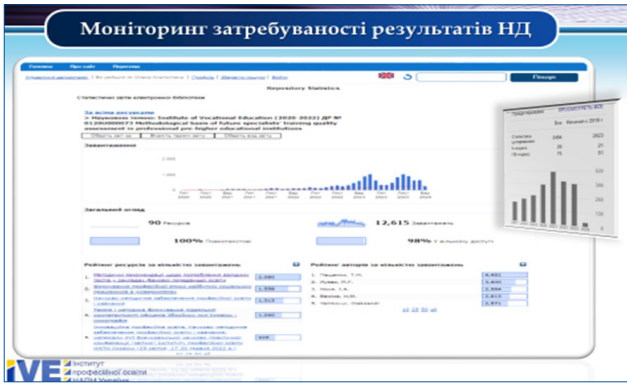
№	Назва кінцевого результату	Рецензент	Дата
Впровадження у 2022 році			
1	Практичний посібник «Оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти аграрної, будівельної та машинобудівної галузей». Методичні рекомендації щодо розроблення валідних тестів у закладах фахової передвищої освіти	<i>Олександр Дьомін</i> , доктор педагогічних наук, доцент кафедри транспортних технологій та засобів у АПК НУБіП України	2022
2	Практичний посібник «Оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти аграрної, будівельної та машинобудівної галузей». Методичні рекомендації щодо розроблення валідних тестів у закладах фахової передвищої освіти	<i>Олександр Радкевич</i> , доктор педагогічних наук, старший дослідник, головний науковий співробітник відділу моніторингу та оцінювання якості загальної середньої освіти Інституту педагогіки НАПН України	2022
Впровадження у 2023 році			
1	Методичний посібник «Методичні основи оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти». Практичний посібник «Оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти аграрної, будівельної та машинобудівної галузей»	<i>Тетяна Іщенко</i> , кандидат педагогічних наук, професор, директор державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»	2023
2	Практичний посібник «Оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти аграрної, будівельної та машинобудівної галузей». Методичний посібник «Методичні основи оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти»	<i>Світлана Дзюбенко</i> , викладач вищої категорії, викладач-методист Тарашанського технічного та економіко-правового фахового коледжу	2024
3	Методичний посібник «Методичні основи оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти»	<i>Ірина Литвиненко</i> , викладач, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист ВСП «Хомутецький фаховий коледж Полтавського державного аграрного університету»	2024
4	Практичний посібник «Оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти аграрної, будівельної та машинобудівної галузей»	<i>Олена Кривильова</i> , доктор педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій Бердянського державного педагогічного університету	2024

Аналіз отриманих у 2022-2023 рр. довідок про упровадження результатів наукового дослідження свідчить про позитивну динаміку об'єктів, у яких використовувалася підготовлена за його результатами виробничо-практична і довідкова продукція (табл. 3).

Таблиця 3

Динаміка об'єктів упровадження результатів наукового дослідження (2022-2023 рр.)

Показники	Упроваджені результати дослідження			
	Методичні рекомендації	Практичний посібник	Методичний посібник	Бібліографічний показник
Кількість об'єктів впровадження результатів дослідження (станом на 31 грудня 2022 року)	9	9	9	9
Кількість об'єктів впровадження результатів дослідження (станом на 31 грудня 2023 року)	17	18	18	17
Динаміка кількості об'єктів впровадження результатів дослідження (станом на 31 грудня 2023 року)	+8	+9	+9	+8

За даними Електронної бібліотеки НАПН України, станом на березень 2024 р. кількість скачувань публікацій за темою дослідження становить 12 615, у тому числі у 2022-2023 рр. — 10 009.

Лабораторія науково-методичного супроводу підготовки фахівців у коледжах, на базі якої здійснювалося упровадження зазначених наукових результатів, має науковий профіль у Google Scholar, що засвідчує рівень інтересу наукової і науково-педагогічної спільноти до підготовленої продукції (h-індекс = 27; h-10 = 73; понад 3266 цитувань).

Аналіз кількості завантажень упроваджуваних результатів свідчить про наявність у кінцевих споживачів підготовленої продукції інтересу до її змісту (табл.4).

Таблиця 4

Динаміка інтересу цільової аудиторії до комплексу навчально-методичного забезпечення оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти

Показники	Упроваджені результати дослідження			
	Методичні рекомендації	Практичний посібник	Методичний посібник	Бібліографічний покажчик
Кількість завантажень з Електронної бібліотеки НАПН України (станом на 31 грудня 2022 року)	11	9	24	56
Кількість завантажень з Електронної бібліотеки НАПН України (станом на 31 грудня 2023 року)	1757	82	116	157
Динаміка кількості завантажень з Електронної бібліотеки НАПН України (станом на 31 грудня 2023 року)	+1746	+73	+92	+101

Результати наукового дослідження використовувалися:

- при підготовці пропозицій до проектів: законів України «Про фахову передвищу освіту», «Про професійну освіту», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення захисту педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників», постанов Кабінету

Міністрів України «Про внесення змін до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності та Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти», «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року, «Положення про сертифікацію педагогічних працівників», методичних рекомендацій з розроблення тестів у закладах фахової передвищої освіти, Національної програми «Наука майбутнього»; Програми спільної діяльності Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України на 2021-2023 рр.; плану заходів на 2019-2027 рр. із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта»;

- при підготовці аналітичних матеріалів за результатами наукового дослідження «Методичні засади оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти»

ти» (0120U000073) (Радкевич, (Ред.), Єршова (Ред.), 2021; Радкевич, Лузан, & Пашенко, 2022; Аналітична довідка, 2020);

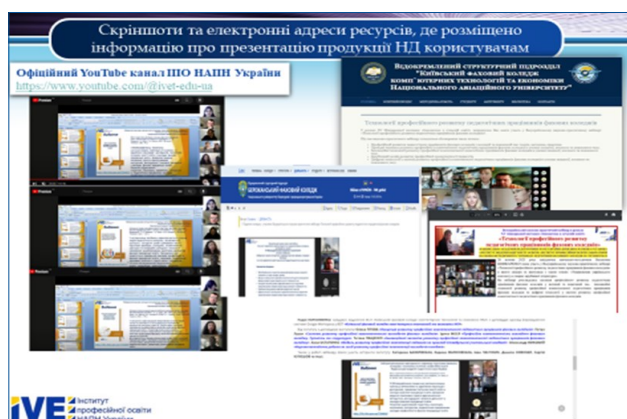
- при укладанні рекомендацій масових заходів різних рівнів (Рекомендації, 2022);
- при плануванні наукового дослідження лабораторії науково-методичного супроводу підготовки фахівців у коледжах і технікумах ІПО НАПН України «Теоретичні і методичні основи розвитку професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів в умовах пандемії, воєнного та повоєнного часу» (державний реєстраційний номер 0123U100602), що розпочалося у 2023 р.

Аналіз змісту довідок про упровадження розробленого комплексу навчально-методичного забезпечення оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти та виступів педагогів-практиків на масових заходах різних рівнів свідчать про всеукраїнський рівень упровадження, та його *педагогічну й соціальну ефективність*.

Педагогічна ефективність у першу чергу визначається зростанням готовності викладача фахового коледжу до об'єктивного оцінювання якості підготовки фахівців через впровадження методичної системи оцінювання якості підготов-

ки фахівців у закладах фахової передвищої освіти; технології оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти, яка забезпечує гарантоване досягнення запланованих результатів навчання і передбачає визначення концептуальних завдань; проектування результативних характеристик; аналіз наявних засобів оцінювання; трансформування педагогічної теорії у стратегію розв'язання педагогічних завдань; застосування алгоритму оцінювання якості професійної підготовки фахівців; проектування дій і змістових операцій педагогічних працівників на кожному технологічному етапі оцінювання; прогнозування компенсаційних і корекційних засобів впливу на нейтралізацію негативних факторів (під час пандемії, воєнного стану); застосування інструментарію діагностики рівня педагогічної взаємодії на кожному етапі; передбачення при проектуванні гнучкості технологічних схем і маршрутів, адаптивності технологічних процедур; формування та розвиток професійної рефлексії.

Протягом 2022-2023 років у навчальних закладах проведено вебіари, круглі столи, тренінги з метою підвищення рівня сформованості готовності викладачів фахових коледжів до ефективного оцінювання якості підготовки фахівців.

Впровадження результатів наукового дослідження дає також змогу спрогнозувати *соціальний ефект*, який полягатиме у підвищенні:

- здатності закладів фахової передвищої освіти оперативно реагувати на зміни ринку праці та прогнозувати напрями підвищення якості фахової передвищої освіти;
- якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти завдяки застосуванню викладачами розробленого комплексу навчально-методичного забезпечення оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти;

- зростанні конкурентоспроможності випускників коледжів на вітчизняному й міжнародному ринках праці;
- забезпечення аграрного ринку праці висококваліфікованими фахівцями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Бережанський фаховий коледж НУБіП України. (2023, 1 листопада). *Педагоги коледжу — учасники Всеукраїнського науково-практичного вебінару «Технології професійного розвитку педагогічних працівників фахових коледжів»*. <http://surl.li/uslfy>
- ВСП «Новоушицький фаховий коледж Закладу вищої освіти «Подільський державний університет». (2023). *Всеукраїнський науково-практичний вебінар в рамках XV міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті» «Технології професійного розвитку педагогічних працівників фахових коледжів»*. <http://ntpu.org.ua/files/ogoloshenya/ivet.pdf>
- ВСП «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету». (2023). *Останні події. Участь у вебінарі*. <http://prk.gnpu.edu.ua/home/ostanni-podii/755-uchast-u-vebinari.html>
- ВСП «Рівненський технічний фаховий коледж НУВГП». (2021). *Всеукраїнський круглий стіл за темою «Оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти: теорія, методика, практика»*. <https://www.tehcollege.rv.ua/index.php/31-golovna/999-yakist-osvitu.html>
- ВСП Київський коледж комп'ютерних технологій та економіки Національного Авіаційного університету. (2023). *Технології професійного розвитку педагогічних працівників фахових коледжів*. <https://cste.nau.edu.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2950.html>
- Електронна бібліотека НАПН України.(n.d.). *Головна*. <https://lib.iitta.gov.ua/>
- Запорізька гімназія № 19 (2020). *Аналітична довідка про напрацювання вчених Національної академії педагогічних наук України із функціонування сфери освіти в умовах карантину, пов'язаного з COVID-19*. http://school19.zp.ua/wp-content/uploads/2020/10/Analitichna_dovidka_NAPN_Covid_19.pdf
- Інститут професійної освіти НАПН. (n.d.). *Бібліотека. Продукція наукових досліджень. НД «Методичні засади оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти» (2020-2022)*. <https://ivet.edu.ua/produkciya-naukovyh-doslidzhen/>
- Інститут професійної освіти НАПН. (n.d.). *Головна*. <https://ivet.edu.ua/>
- Інститут професійної освіти НАПН України. (n.d.). *Головна*. Youtube-канал <https://www.youtube.com/@ivet-edu-ua/featured>
- Інститут професійної освіти НАПН України (2022). *Рекомендації XVI всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної) «науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання», 29 квітня, 17-20 травня 2022 року*. <http://surl.li/uslfr>
- Ірпінський фаховий коледж НУБіП України. (n.d.). *Методичні матеріали*. <https://iek.irpin.com/for-teachers/guidelines.html>
- ЛМНС ІПО НАПН України. (n.d.). *Головна*. [Facebook page]. <https://www.facebook.com/share/D8ShJEqYMBDN5zV3/?mibextid=WC7FNe>
- Лузан, П.Г., Каленський, А.А., Пашенко, Т.М., Мося, І.А. & Ямковий, О.Ю. (2021). *Методичні основи оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти*: методичний посібник. Житомир: Полісся. <https://lib.iitta.gov.ua/729577/>
- Лузан, П.Г. (Ред.), Лапа, О.В., Пашенко, Т.М., Мося, І.А., Ваніна, Н.М., & Ямковий, О.Ю. (2022b). *Методичні рекомендації щодо розроблення валідних тестів у закладах фахової передвищої освіти*. Київ: ІПО НАПН України. <http://lib.iitta.gov.ua/733686/>
- Лузан, П.Г. (Ред.), Лапа, О.В., Пашенко, Т.М., Мося, І.А., Ваніна, Н.М., Ямковий, О.Ю. & Каленський, А.А. (2022a). *Оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти аграрної, будівельної та машинобудівної галузей*: практичний посібник. Київ: ІПО НАПН України. <http://lib.iitta.gov.ua/733687/>
- Національна академія педагогічних наук України. (n.d.). *Головна*. <https://naps.gov.ua/ua/>
- Національний університет біоресурсів і природокористування України. (2022, 12 жовтня). *Активна участь кафедри транспортних технологій та засобів у АПК у Всеукраїнському круглому столі «Оцінювання якості підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти: теорія, методика, практика»*. <https://nubip.edu.ua/node/115685>
- Остапенко, А. (2023). Інтеграційні процеси в освіті в зарубіжних та вітчизняних ЗВО в Європейському просторі. У Г.В. Єльнікова, ред., *Адаптивні процеси в освіті: збірник тез 2-го Міжнародного наукового форуму* (с. 243-245). Київ: ГО «ШАУСПС». <https://lib.iitta.gov.ua/738257/>
- Партнерський простір 015. (2022, 9 грудня). *Злагоджена співпраця освітян ЗФПО і науковців ІПО НАПН України*. <https://015.org.ua/zlagodzheni-spiivprasyua-osvityan-zfpo-i-naukovcziv-ipo-napn-ukrayiny/>
- Пашенко, Т.М., Мося, І.А., & Ваніна, Н.М. (2021). *Якість підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти*: бібліографічний покажчик. Київ: ІПО НАПН України. <http://lib.iitta.gov.ua/729403/>
- Радкевич, В.О. (ред.), & Єршова, Л.М. (ред.) (2021). *Професійна (професійно-технічна) та фахова передвища освіта*: інформаційно-аналітичні матеріали. Розділ V. с. 137-154. Житомир: «Полісся».
- Радкевич, В.О., Лузан, П.Г., & Пашенко, Т.М. (2022). *Фахова передвища освіта: аналітичний огляд ефективності. Вісник Національної академії педагогічних наук України, 4(2), 1-12*. <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4209>
- Тітова, О.А. (2023c). Інноваційність професійного діяльності педагога: аналіз зарубіжного досвіду. У: С.В. Кюрчев, В.О Радкевич, В.М. Кюрчев, ред., *Розвиток сучасної науки та освіти: реалії, проблеми якості, інновації: матер. IV Міжнародної наук.-практ. інтернет-конф., м. Запоріжжя, 29-*

- 31 травня 2023 р. (с. 233-238). Запоріжжя: ТДАТУ. <http://lib.iitta.gov.ua/735747/>
- Тітова, О.А. (2023b). Аналіз принципів професійного розвитку педагогів у зарубіжній теорії. У О.І. Локшина, ред., *Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2023: горизонти інновацій: зб. матеріалів VII Міжнародної наукової конференції*, м. Київ, 25 травня 2023 р. (с. 292-296). Київ: Ін-т педагогіки НАПН України. Київ-Тернопіль: Крок. <https://lib.iitta.gov.ua/737962>
- Тітова, О.А. (2023а). Аналіз вимог до професійної компетентності викладачів у зарубіжних коледжах. У *Розвиток педагогічної майстерності майбутнього педагога в умовах освітніх трансформацій: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції*, м. Глухів, 7 квітня 2023 р. (с. 345-348). Глухів: Глухівський НПУ ім. О. Довженка. <http://lib.iitta.gov.ua/735564/>
- Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування Національного авіаційного університету. (n.d.). *Головна*. <https://kitu.nau.edu.ua/>
- Titova, O., Ishchenko, T., Yershova, L., Bazyl, L., & Kruchek, V. (2023a). Entrepreneurial Mindset Development in Engineering Students Through a Business Canvas Approach. In: V. Ivanov, J. Trojanowska, I. Pavlenko, E. Rauch, J. Pitel, eds., *Advances in Design, Simulation and Manufacturing VI. DSMIE 2023. Lecture Notes in Mechanical Engineering. Springer, Cham*. (pp. 400-409) https://doi.org/10.1007/978-3-031-32767-4_38 ; <http://lib.iitta.gov.ua/737964/>
- Titova, O., Luzan, P., Davlatzoda, Q.Q., Mosia, I., & Kabysch, M. (2023b). The Taxonomy Approach for Engineering Students' Outcomes Assessment. In: V. Tonkonogyi, V. Ivanov, J. Trojanowska, G. Oborskyi, I. Pavlenko, eds., *Advanced Manufacturing Processes IV. InterPartner 2022. Lecture Notes in Mechanical Engineering. Springer, Cham*. (pp. 380-390) https://doi.org/10.1007/978-3-031-16651-8_36 ; <http://lib.iitta.gov.ua/735561/>
- Titova, O., Luzan, P., Ishchenko, T., Kabysch, M., & Home-niuk, D. (2024). Improvement of Professional Competence of General Education Teachers for Engineering Curriculum. In: V. Tonkonogyi, V. Ivanov, J. Trojanowska, G. Oborskyi, & I. Pavlenko eds., *Inter Partner 2023, LNME. Cham: Springer*. (pp. 379-388). https://doi.org/10.1007/978-3-031-42778-7_35
- Zaitseva, N.V., Symonenko, S.V., Titova, O.A., Osadchyi, V.V., & Osadcha, K.P. (2023). Fostering communication and collaboration skills for computer science students by means of ICT tools. In: T.A. Vakaliuk, V.V. Osadchyi, & O.P. Pinchuk, eds., *Proceedings of the 2nd Workshop on Digital Transformation of Education (DigiTransfEd 2023) co-located with 18th International Conference on ICT in Education, Research and Industrial Applications (ICTERI 2023) (September 18-22, 2023)*. Ivano-Frankivsk, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University <https://ceur-ws.org/Vol-3553/>, <https://ceur-ws.org/Vol-3553/paper9.pdf>

IMPLEMENTATION OF THE RESULTS OF THE APPLIED SCIENTIFIC RESEARCH "METHODOLOGICAL PRINCIPLES FOR ASSESSING THE QUALITY OF TRAINING OF SPECIALISTS IN INSTITUTIONS OF PROFESSIONAL PRE-HIGHER EDUCATION"

Scientific report at the meeting of the Academic Council of the Institute of Vocational Education of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine on March 18, 2024

Petro Luzan

DSc in Pedagogy, Professor, Chief Research Fellow of the Laboratory of Scientific and Methodological Support for Specialists Training at Colleges and Technical Schools of the Institute of Vocational Education of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Abstract. *The article highlights the main results of the implementation of the findings of the applied scientific research "Methodological Principles for Assessing the Quality of Training of Specialists in Institutions of Professional Pre-Higher Education". It was found that assessment is the process of establishing the level of students' educational achievements in mastering the content of an educational discipline (topic, module, etc.) in accordance with the requirements of current educational and professional programs or educational standards.*

It was determined that the purpose of the implementation of the results of applied scientific research was to publicize, distribute and monitor the effectiveness of the use of a complex of educational and methodological support for the assessment of the quality of specialist training in institutions of professional pre-higher education.

The main findings were published in a methodical manual, a practical manual, methodical recommendations and a bibliographic index, as well as in 164 scientific papers.

The scientific and practical activities in which the researches of the laboratory of scientific and methodological support for the training of specialists in colleges and technical schools participated in with the aim of popularizing and widely implementing the results of scientific research were characterized.

It has been proven that the analysis of the content of certificates on the implementation of the developed educational and methodological support for the assessment of the quality of training of specialists in institutions of vocational pre-higher education and the performances of practicing teachers at mass events of various levels testify to the all-Ukrainian level of implementation and its pedagogical and social effectiveness.

The social effect of the implementation of the results of scientific research was predicted and described.

Keywords: *evaluation; quality of specialist training; colleges, professional pre-higher education; publication; distribution; monitoring; complex of educational and methodological support.*

Дата публікації: 26 червня 2024 р.